

Datum 2018-10-19
Dokumenttyp Yttrande
Diarienummer 2018/0177
Ert diarienummer Ku2018/01/01387/MF
Handläggare Hans von Axelson

Kulturdepartement
103 33 Stockholm

Yttrande över Ett oberoende public service för alla – nya möjligheter och ansvar (SOU 2018:50)

Myndigheten för delaktighet arbetar för ett samhälle där alla kan vara delaktiga, oavsett funktionsförmåga. Myndigheten för delaktighet lämnar följande yttrande.

Myndighetens synpunkter

Allmänna synpunkter

Myndigheten för delaktighet, MFD, anser att public service är en viktig garant för demokrati och för att skapa förutsättningar för yttrande- och åsiktsfrihet. Public service ska nå alla, ha en folkbildande roll och spegla variationen i befolkningen. Public service spelar därför en viktig roll i genomförandet av de nationella funktionshinderspolitiska målen som har antagits av riksdagen

Ur ett funktionshinderspolitiskt perspektiv kan public service-uppdraget delas in i tre delar. Det första är att säkerställa att programutbudet är tillgängligt för personer med funktionsnedsättning. Detta betyder exempelvis att programutbudet är textat, teckenspråkstolkat, uppläst som tal eller syntolkat. Det omfattar också att det är säkerställt att de plattformar och kanaler där programutbudet presenteras är tillgängliga. Detta är oavsett om det rör sig om public service egna kanaler eller andra kanaler.

Det andra delen som är public service så kallade speglingsuppdrag. Detta innebär att personer med funktionsnedsättning bör speglas i programutbudet som en del av den mänskliga mångfalden. Det bör också omfatta att personer med funktionsnedsättning ska finnas bland de personer som i programutbudet representerar public service.

Det tredje delen rör public service uppdrag att ta fram program och programinnehåll som särskilt vänder sig till personer med

funktionsnedsättning. Exempelvis är detta program på teckenspråk och på klarsspråk eller lätt svenska.

3 Ändmålsenlig reglering av public service

Kommittén finner att tillgänglighetsbesluten kan gälla för en kortare period än tillståndsperioden. MFD delar denna uppfattning.

MFD anser också att public service bör göra mer än i dagsläget för att driva på utvecklingen kring tillgängligheten i programutbudet. MFD anser därför att den successiva kvantitativa höjningen av andelar av tillgängliga program bör förstärkas och förtydligas i syfte att skynda på utvecklingen och öka mätbarheten i utvecklingen. Ett exempel är att utbudet av syntolkade program bör förstärkas. Målet bör även fortsättningsvis vara att hela utbudet ska vara tillgängligt för personer med funktionsnedsättning och att public service på det sättet kan vara en förebild.

Mediaområdet är under stark teknisk utveckling och medierna konvergerar i allt högre utsträckning med varandra. Det innebär att även frågan om tillgängligheten på andra tekniska plattformar berör public service.

Plattformar, kanalers utformning och hur public service väljer att publicera och presentera programinnehållet har stor betydelse för tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Det är viktigt att public service arbetar aktivt för god tillgänglighet på webbplatser och i mobila applikationer för breda grupper.

MFD anser att det på grund av den snabba tekniska utvecklingen är viktig med en bred dialog som omfattar public service, kommersiella sändningsbolag, distributörer, teknikbolag, funktionshinderorganisationer och berörda myndigheter. För att främja detta ser vi att Myndigheten för press, radio och tv skulle kunna få uppdraget att utveckla ett sådant forum.

4.3.4 exklusiva publiceringar bör undvikas och 4.3.5 publicering av program på andra plattformar

MFD tar inte ställning i frågan om public service ska begränsas i sina möjligheter att publicera i sociala medier. MFD vill dock understryka att publicering på andra plattformar och i andra kanaler bör föregås av en tillgänglighetsanalys vid sidan om andra överväganden.

5.1.5 Speglingsuppdraget

Myndigheten delar kommitténs bedömning att speglingsuppdraget är centralt för public service. Den variation som finns i befolkningen ska speglas och verksamheten ska bedrivas ur ett mångfaldsperspektiv.

Myndigheten anser därför att det är viktigt att personer med funktionsnedsättning speglas som en del av den mänskliga mångfalden i det generella utbudet av program. Myndigheten vill tillägga att detta även bör gälla att synliggöra personer med funktionsnedsättning bland de personer som representerar public service.

5.3.5 Mer fokus på kvalitet i språkutbudet

MFD noterar kommitténs bedömning att SR och SVT ska bedriva sin nyhetsverksamhet med fokus på tillhandahållande av ljud respektive bild. Myndigheten anser att detta är problematiskt eftersom kombinationen av text, ljud och bild är viktig ur ett tillgänglighetsperspektiv. Kompletterande text underlättar för många men kan vara nödvändigt för vissa. Människor tar i allmänhet till sig bild, ljud eller text på olika sätt och har olika preferenser vid olika tillfällen. På grund av funktionsnedsättning kan det vara svårt att ta till sig vissa media om inte textalternativ presenteras.

5.3.5 Mer fokus på kvalitet i språkutbudet

Myndigheten kan konstatera att betänkandet inte omfattar någon analys eller definition om vad ”program om och för personer med funktionsnedsättning” omfattar. Utifrån en dialog med funktionshinderorganisationerna föreslås i betänkandet att andelen teckenspråkiga program ska uppgå till samma nivå som för 2019 men att ett krav på kvalitet ska införas. Myndigheten vill i tillägg till detta betona att det utöver teckenspråkiga program finns ett stort behov av program på exempelvis klarspråk.

5.3.7 Nyhetsverksamhet för personer med funktionsnedsättning

Kommittén redovisar kritik från företrädare för teckenspråkiga om nyhetsverksamheten i samband med terrordådet på Drottninggatan. Myndigheten ser därför positivt på att SVT kommer erbjuda en daglig teckenspråkstolkad nyhetssändning.

Den roll public service har som avsändare av Viktigt meddelande till allmänheten, VMA, behöver också uppmärksammas och tillgängligheten till dessa ses över. I betänkandet anför kommittén att sändningsvillkoren anger att VMA ska ges en lämplig utformning och inkluderar i detta att det även

kan omfatta anpassning av behoven för personer med funktionsnedsättning. MFD anser att detta är ett krav som bör regleras i sändningstillståndet.

5.7 Tidningen 8 sidors organisatoriska hemvist

Möjligheten att inrymma tidningen 8 sidor inom public service har utretts. Den samlade bedömningen som redovisas är att det inte är möjligt att ha en tryckt tidning inom ramen för public service.

Kommittén framhåller dock vikten av att 8 sidor har en oberoende redaktion. Samma uppfattning har Journalistförbundet och funktionshinderorganisationerna som tillfrågats. Myndigheten för delaktighet ansluter sig också till denna hållning.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har avdelningschef Emelie Lindahl (beslutande), generaldirektör Malin Ekman Aldén och utredare Hans von Axelson (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

Emelie Lindahl

Hans von Axelson